

รายงานผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิต
แรงงานนอกระบบ
จังหวัดนครราชสีมา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

สำนักงานแรงงานจังหวัดนครราชสีมา
กระทรวงแรงงาน

ผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ และสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2567

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ
รวมทุกด้าน **63.06** คะแนน

น้ำหนักในแต่ละด้าน

คะแนนดัชนีในแต่ละด้าน

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านแรงงาน จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2567

ปัญหาด้านแรงงาน

ไม่มีปัญหา ร้อยละ 89.78

มีปัญหา ร้อยละ 10.22

#1

ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง
(ร้อยละ 5.61)

#2

ค่าตอบแทน
(ร้อยละ 4.24)

#3

ขาดทักษะฝีมือด้าน
เทคโนโลยีและนวัตกรรม
(ร้อยละ 3.42)

#4

ขาดทักษะฝีมือทั่วไป
(ร้อยละ 3.12)

#5

ปัญหาด้านการ
รวมกลุ่มอาชีพ
(ร้อยละ 2.19)

#6

สภาพแวดล้อมในการ
ทำงาน
(ร้อยละ 0.15)

#7

ไม่รู้สิทธิด้านกฎหมาย
(ร้อยละ 0.11)

#8

ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน
(ร้อยละ 0.11)

ปัญหาจากการประกอบอาชีพ

ไม่มีปัญหา ร้อยละ 80.56

มีปัญหา ร้อยละ 19.44

#1

ไม่มีสวัสดิการ
(ร้อยละ 2.67)

#2

ไม่สามารถหยุดงานได้
(ร้อยละ 1.78)

#3

ไม่ได้รับค่าตอบแทน
ตามที่ตกลงกันไว้
(ร้อยละ 1.38)

#4

ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า
(ร้อยละ 0.40)

#5

ชั่วโมงการทำงานมากเกินไป
(ร้อยละ 0.26)

#6

อื่น ๆ
(ร้อยละ 0.07)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ จากการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2567

#1

ทุนในการประกอบอาชีพ

ร้อยละ 87.46

#2

ความต่อเนื่องในการทำงาน

ร้อยละ 82.44

#3

ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้นเป็นธรรม

ร้อยละ 82.08

#4

ความคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน

ร้อยละ 82.08

#5

ความรู้ด้านกฎหมาย

ร้อยละ 81.72

#6

อาชีพเสริม

ร้อยละ 74.87

#7

แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน

ร้อยละ 80.29

#8

ทำงานทำในประเทศไทย

ร้อยละ 79.43

#9

ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน

ร้อยละ 79.21

#10

ทำงานทำในต่างประเทศ

ร้อยละ 78.49

#11

พัฒนาฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ร้อยละ 77.42

#12

พัฒนาฝีมือทั่วไป

ร้อยละ 75.99

#13

การรวมกลุ่มอาชีพ

ร้อยละ 75.63

#14

สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม

ร้อยละ 73.12

บทสรุปผู้บริหาร

ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบที่ได้จากการสำรวจ พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงานระหว่าง ๒๐-๕๙ ปี มากกว่าครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาเท่านั้น ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด รองลงมา คือ แรงงานรับจ้างทั่วไป มากกว่าร้อยละ ๗๘.๒๙ มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียวไม่มีอาชีพเสริม เกือบ ๒ ใน ๓ ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพอื่นมาก่อน สำหรับแรงงานนอกระบบที่เคยทำงานในระบบมาก่อนมักให้เหตุผลของการเปลี่ยนงานมาเป็นแรงงานนอกระบบ คือ ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ส่วนใหญ่แล้วมากกว่าครึ่งหนึ่งต้องการทำงานในระบบหรือองค์กรที่มีสวัสดิการ

คุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๘.๘๘ มีรายได้ ๙,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน มีจำนวนคนที่ร่วมใช้รายจ่าย จำนวน ๒-๓ คน ถึงร้อยละ ๒๘.๘๕ ซึ่งแรงงานนอกระบบร้อยละ ๕๐.๘๙ มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย อีกทั้งมากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๖๘.๘๕ ไม่มีภาระหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้มีภาระหนี้สินมาจากการกู้ยืมเงินนอกระบบ จากการสำรวจรายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ของแรงงานนอกระบบโดยเฉลี่ยแล้ว มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ ๕,๗๑๘ บาทต่อเดือน เกือบครึ่งหนึ่งร้อยละ ๔๕.๘๔ ได้รับรายได้เป็นรายงวด/รายครั้ง โดยร้อยละ ๓๓.๑๖ ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับไม่มีความคุ้มค่า เพราะกำไรน้อย/รายได้น้อย รองลงมาคือระบุว่าทำงานหนักเกินไป เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๗.๓๖ ระบุว่าไม่ได้ตั้งเป้าหมายมีเพียง ร้อยละ ๒.๔๕ ที่ตั้งเป้าหมาย และเกือบจะทั้งหมดของผู้ที่ตั้งเป้าหมาย ร้อยละ ๒.๑๙ ระบุว่าทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ด้านสังคม พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ ๔๓.๙๔ มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองไม่ต้องผ่อนชำระ รองลงมาคืออยู่อาศัยกับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ ๓๘.๑๐ ซึ่งส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๙.๗๘ อยู่ในสังคมอย่างสงบสุขไม่มีปัญหาทะเลาะและขัดแย้งกับใคร มีเพียงร้อยละ ๐.๐๗ ที่มีปัญหาส่วนมากมีปัญหาเรื่องส่วนตัว ส่วนใหญ่คือเรื่องอื่นๆ ร้อยละ ๙๙.๙๓

ด้านสุขภาพ พบว่า แรงงานนอกระบบ ร้อยละ ๙๙.๙๖ มีสภาพร่างกายปกติ มีเพียงร้อยละ ๐.๐๔ ที่มีความพิการ ซึ่งร้อยละ ๕๓.๔๗ ของผู้พิการเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหว โดยส่วนใหญ่ของผู้พิการ ร้อยละ ๑๐๐ พบว่าไม่มีบัตรประจำตัวผู้พิการ และจากการสำรวจแรงงานนอกระบบโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๙.๘๕ ไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ร้อยละ ๔.๓๒ ซึ่งร้อยละ ๙๖.๕๕ ของผู้มีปัญหาระบุว่าปัญหาสุขภาพนั้นคือการเกิดปวดเมื่อยจากการทำงาน

ด้านความปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ ๙๙.๓๗ ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน มีเพียงร้อยละ ๐.๖๓ ที่เคยได้รับบาดเจ็บ ในด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจากการทำงาน ส่วนใหญ่แล้วไม่เคยประสบเหตุการณ์มีเพียง ร้อยละ ๒.๓๐ ที่เคยประสบเหตุการณ์โดยผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์ ส่วนใหญ่ ร้อยละ ๑๐๐ ไม่ระบุ

ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แรงงานนอกระบบที่ทำการสำรวจส่วนใหญ่ ร้อยละ ๗๙.๙๒ มีที่พักห่างจากที่ทำงาน ๐-๓ กิโลเมตร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๕๓.๗๕ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดอยู่ในด้านบริเวณที่ทานอยู่อาศัยที่มีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค และพึงพอใจในระดับน้อยที่สุดในด้านบริเวณที่อยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น ร้อยละ ๐.๐๗

ด้านการทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ ๘๐.๕๖ ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ มีเพียงร้อยละ ๑๙.๔๔ ที่มีปัญหา ซึ่งผู้ที่มีปัญหาล้วนมากระบุว่ามีปัญหาในเรื่องการทำงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมากที่สุด ร้อยละ ๑๖.๒๑

ด้านอื่น ๆ พบว่า ใน ๒๔ ชั่วโมงหรือ ๑ วันกลุ่มตัวอย่างมีการแบ่งสัดส่วนเวลางานโดยเฉลี่ยอยู่ที่ ๖.๐๐ ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ ๘.๐๐ ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งเกือบจะทั้งหมด ร้อยละ ๙๗.๕๑ ของแรงงานนอกระบบที่ทำการสำรวจ มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ ๙๖.๘๘ ระบุว่า มีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยผลจากการสำรวจส่วนใหญ่แล้ว ร้อยละ ๙๘.๘๑ ไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน

ความพร้อมและศักยภาพ

ความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ในระดับมากที่สุด ร้อยละ ๖๗.๙๖ แต่มีความพร้อมในระดับน้อยที่สุดในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ร้อยละ ๒๐.๔๘ ในขณะที่แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่านและเขียนได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ) ร้อยละ ๒.๐๑

ส่วนในด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพนั้น พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ ๓๐.๐๐ ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล ร้อยละ ๒๑.๕๒ รองลงมามีความชำนาญในทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ ๘.๘๘ ส่วนใหญ่ชำนาญในงานขาย มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ ๘.๕๑ ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานดูแลและระบบคอมพิวเตอร์ มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ ๕.๓๕ ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไม้ ซึ่งเมื่อถามถึงประสบการณ์การเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงาน พบว่ามีเพียงร้อยละ ๓๔.๓๘ ที่เคยเข้าร่วมการอบรม ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ ๖๓.๐๑ ที่ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมให้เหตุผลที่ไม่สนใจเข้าร่วมงาน และไม่มีเวลาเข้าร่วมร้อยละ ๕๘.๗๔ ตามลำดับ

ปัญหาด้านแรงงาน

ปัญหาด้านแรงงานนอกระบบ พบว่า ร้อยละ ๘๙.๗๘ ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหา สำหรับแรงงานนอกระบบที่มีปัญหา พบว่า มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างร้อยละ ๖๙.๐๓ มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับความคุ้มครองและไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่างทัดเทียมแรงงานในระบบ

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

ความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ ๕๑.๘๒ ไม่เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ทั้งนี้ผู้ที่เคยใช้บริการ เคยใช้บริการสำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน ร้อยละ ๒๗.๗๐ และส่วนใหญ่มีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ ในเรื่องทุนประกอบอาชีพ ร้อยละ ๕๕.๕๘ รองลงมาคือเรื่องต้องการอาชีพเสริม ร้อยละ ๕๑.๐๔ เรื่องต้องการหางานในประเทศ ร้อยละ ๕๐.๑๕ ตามลำดับ และไม่ต้องการความช่วยเหลือมากที่สุดในเรื่องการสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๒๑.๓๐

ผลการวิเคราะห์ภาพรวมในกลุ่มอาชีพที่น่าสนใจ

ประเด็นสำคัญด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบคือรายได้และสวัสดิการ พบว่าแรงงานส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ ๖๑.๙๘) เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยการมีสวัสดิการด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบพบว่าแรงงานนอกระบบที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายประกันสังคมรวม ร้อยละ ๔.๗๕ แบ่งเป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๙ ร้อยละ ๑.๕๒ และผู้ประกันตนมาตรา ๔๐ ร้อยละ ๓.๒๓ ทั้งนี้ มีแรงงานบางส่วนที่ได้รับเบี้ยคนพิการร้อยละ ๐.๐๔ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุร้อยละ ๒๓.๐๙ และเบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ ร้อยละ ๒๑.๓๘ และมีแรงงานนอกระบบที่ยังไม่ได้รับความคุ้มครองอยู่เป็นจำนวนมากถึง ร้อยละ ๖๗.๖๖

ในภาพรวมแรงงานนอกระบบที่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ ๓๘.๐๒ และ ร้อยละ ๖๑.๙๘) ตามลำดับ และในกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน (ร้อยละ ๒๕.๙๔ และ ๕๒.๗๓ ตามลำดับ) ทั้งนี้ หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ คือ กลุ่มอาชีพคนขับรถรับจ้าง ขายเป็นรถ และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด ที่ได้รับสวัสดิการมีจำนวนแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก และเมื่อพิจารณากลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการพบว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมากเช่นเดียวกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพคนขับรถรับจ้างและขายเป็นรถ ที่ได้รับสวัสดิการมีจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายน้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เช่นเดียวกับกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการที่มีสัดส่วนจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายน้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายเช่นเดียวกัน

ดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

คุณภาพชีวิตโดยรวมแรงงานนอกระบบของทั้ง ๘ ด้านเท่ากับ ๖๓.๐๖ โดยแรงงานนอกระบบให้น้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมมากที่สุด (ร้อยละ ๓๒.๐๒) รองลงมาคือด้านศักยภาพ (ร้อยละ ๒๑.๗๗) และด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ ๑๑.๒๗) ตามลำดับ และให้น้ำหนักด้านการทำงาน ต่ำที่สุด (ร้อยละ ๕.๕๖) โดยให้คะแนนด้านสังคมมากที่สุด (๖๕.๔๔ คะแนน) รองลงมา คือ คะแนนด้านสุขภาพ (๖๔.๙๗ คะแนน) และคะแนนด้านอื่นๆ (๖๓.๗๓ คะแนน) ตามลำดับ และให้คะแนนด้านสภาพแวดล้อม ต่ำที่สุด (๖๐.๐๑ คะแนน)

ด้าน	น้ำหนัก	คะแนน
ด้านเศรษฐกิจ	๑๑.๒๗	๖๓.๐๕
ด้านสังคม	๗.๕๔	๖๕.๔๔
ด้านสุขภาพ	๖.๘๔	๖๔.๙๗
ด้านความปลอดภัย	๖.๑๕	๖๒.๗๙
ด้านสภาพแวดล้อม	๓๒.๐๒	๖๐.๐๑
ด้านการทำงาน	๕.๕๖	๖๒.๖๒
ด้านศักยภาพ	๒๑.๗๗	๖๑.๘๙
ด้านอื่น ๆ	๘.๔๘	๖๓.๗๓
รวม ๘ ด้าน	๖๓.๐๖	

ปัญหาที่พบในการดำเนินโครงการ

๑) จากการตรวจสอบข้อมูลที่สำรวจและบันทึกข้อมูลในระบบฐานข้อมูลแรงงานนอกระบบ พบว่าบางส่วนมีการบันทึกข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และไม่มีเหตุผลสมผลของข้อมูล ส่งผลต่อการนำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อคำนวณหาค่าน้ำหนักและค่าดัชนี

๒) การกระจายตัวของกลุ่มอาชีพ และพื้นที่ อาจยังไม่มีมีการกระจายตัวเท่าที่ควร ส่งผลให้การประมวลผลไม่อาจเป็นตัวแทนของประชากรที่ดีได้

ข้อเสนอแนะ

๑) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในระดับจังหวัด ควรมีการตรวจสอบความสอดคล้องและความสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ได้จากผู้รับจ้างทำการสำรวจ เพื่อที่ข้อมูลที่ได้รับจะมีความถูกต้อง และเป็นสอดคล้องกับความเป็นจริงตามบริบทในแต่ละพื้นที่ เพื่อที่เมื่อนำข้อมูลมาประมวลผลจะได้ค่าที่สะท้อนความเป็นจริงในแต่ละพื้นที่

๒) ควรมีการกระจายกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนกลุ่มอาชีพ และพื้นที่ ในแต่ละจังหวัด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสำรวจในแต่ละปีงบประมาณสามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่ดีได้

คำนำ

สำนักงานแรงงานจังหวัดนครราชสีมาได้ดำเนินการโครงการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบจำนวน ๖,๖๑๕ คน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีกรอบแนวคิดในการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ๘ มิติ ได้แก่ ๑) ด้านเศรษฐกิจ ๒) ด้านสังคม ๓) ด้านสุขภาพ ๔) ด้านความปลอดภัย ๕) ด้านสภาพแวดล้อม ๕) ด้านการทำงาน ๗) ด้านความพร้อมและศักยภาพและ ๘) ด้านอื่นๆ

ผลการศึกษาพบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมแรงงานนอกระบบของทั้ง ๘ ด้านเท่ากับ ๖๓.๐๖ โดยแรงงานนอกระบบให้น้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมมากที่สุด (ร้อยละ ๓๒.๐๒) รองลงมาคือด้านศักยภาพ (ร้อยละ ๒๑.๗๗) และด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ ๑๑.๒๗) ตามลำดับ และให้น้ำหนัก ด้านการทำงาน ต่ำที่สุด (ร้อยละ ๕.๕๖) โดยให้คะแนนด้านสังคมมากที่สุด (๖๕.๔๔ คะแนน) รองลงมา คือ คะแนนด้านสุขภาพ (๖๔.๙๗ คะแนน) และคะแนนด้านอื่นๆ (๖๓.๗๓ คะแนน) ตามลำดับ และให้คะแนนด้านสภาพแวดล้อม ต่ำที่สุด (๖๐.๐๑ คะแนน)

ดังนั้นสำนักงานแรงงานจังหวัดนครราชสีมาหวังว่าข้อมูลผลการจัดทำดัชนีชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบและการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบที่เผยแพร่ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการกำหนดนโยบายและการวางแผนการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบต่อไป

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

คำนำ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	จ
สรุปผลการสำรวจ	๑
๑) ผลการสำรวจแรงงานนอกระบบ	๑
๑.๑) ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ	๑
๑.๒) ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	๒
(๑) ด้านเศรษฐกิจ	๓
(๒) ด้านสังคม	๔
(๓) ด้านสุขภาพ	๕
(๔) ด้านความปลอดภัย	๖
(๕) ด้านสิ่งแวดล้อม	๖
(๖) ด้านแรงงาน	๗
(๗) ด้านอื่นๆ	๗
๑.๓) ข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองและประกันสังคมของแรงงานนอกระบบ	๘
๑.๔) ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ	๙
๑.๕) ข้อมูลปัญหาแรงงานนอกระบบ	๑๑
๑.๖) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาลของแรงงานนอกระบบ	๑๒
๒) ผลการวิเคราะห์การสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบและวิเคราะห์ข้อมูลตามอาชีพ	๑๓
๒.๑) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพและข้อมูลทั่วไป	๑๓
๒.๒) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับคุณภาพชีวิตทางเศรษฐกิจ	๑๖
(๑) ด้านเศรษฐกิจ	๑๖
(๒) ด้านสังคม	๑๘
(๓) ด้านสุขภาพ	๑๘
(๔) ด้านความปลอดภัย	๑๙
(๕) ด้านสิ่งแวดล้อม	๒๑
(๖) ด้านงาน	๒๑
(๗) ด้านอื่นๆ	๒๒
๒.๓) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพและข้อมูลด้านการคุ้มครองและประกันสังคม	๒๓
๒.๔) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความพร้อมและศักยภาพ	๒๕
๒.๕) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลปัญหาแรงงาน	๒๗
๒.๖) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพและข้อกำหนดความช่วยเหลือจากรัฐบาล	๒๘
๓) ผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพตามปัจจัยที่มีปัจจัยด้านสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่าย	๒๙
๔) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบและวิเคราะห์ข้อมูลตามอาชีพ	๓๓
๕) ผลดัชนีคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	๓๓

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ	๑
ตารางที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบ	๒
ตารางที่ ๓ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านระบบเศรษฐกิจ	๔
ตารางที่ ๔ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านระบบเศรษฐกิจ (การทำงาน)	๕
ตารางที่ ๕ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม	๖
ตารางที่ ๖ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ	๖
ตารางที่ ๗ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย	๗
ตารางที่ ๘ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบด้านสิ่งแวดล้อม	๗
ตารางที่ ๙ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน	๘
ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในด้านอื่นๆ	๘
ตารางที่ ๑๑ ข้อมูลการรับความคุ้มครองและประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ	๙
ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ	๑๐
ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม	๑๑
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การฝึกอบรม	๑๒
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลปัญหาแรงงานนอกระบบ	๑๓
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	๑๓
ตารางที่ ๑๗ ข้อมูลการใช้บริการจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน	๑๓
ตารางที่ ๑๘ ข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาลของแรงงานนอกระบบ	๑๔
ตารางที่ ๑๙ ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ	๑๕
จำแนกตามกลุ่มอาชีพ กลุ่มอาชีพแรงงานทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	
ตารางที่ ๒๐ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแรงงานนอกระบบ	๑๕
จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	
ตารางที่ ๒๑ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบในระบบเศรษฐกิจ	๑๗
จำแนกตามแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	
ตารางที่ ๒๒ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในระบบเศรษฐกิจ (การทำงาน)	๑๘
จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	
ตารางที่ ๒๓ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	๑๙
จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	
ตารางที่ ๒๔ ข้อมูลคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ	๑๙
จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	
ตารางที่ ๒๕ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบในด้านความปลอดภัย	๒๐
จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	
ตารางที่ ๒๖ ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในสิ่งแวดล้อม	๒๑
จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	

สารบัญตาราง(ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๒๗ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบในด้านการทำงาน จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๒
ตารางที่ ๒๘ ข้อมูลคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบอื่นๆ จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๒
ตารางที่ ๒๙ ข้อมูลการรับความคุ้มครองและประกันสังคมสำหรับแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๔
ตารางที่ ๓๐ ข้อมูลความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๕
ตารางที่ ๓๑ ข้อมูลความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๖
ตารางที่ ๓๒ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๗
ตารางที่ ๓๓ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาแรงงานในปัจจุบัน จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๗
ตารางที่ ๓๔ ข้อมูลการใช้บริการจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงาน จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๘
ตารางที่ ๓๕ ข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาลของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอาชีพแรงงานทั่วไปและกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด	๒๘
ตารางที่ ๓๖ การวิเคราะห์กลุ่มอาชีพตามปัจจัยด้านสวัสดิการและรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่าย	๓๐
ตารางที่ ๓๗ ผลการวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามอาชีพ	๓๑
ตารางที่ ๓๘ ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ	๓๓

สรุปผลการสำรวจ

1) ผลการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ

1.1) ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 58.28 เพศชาย ร้อยละ 41.72 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 51.07 มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน อายุระหว่าง 20-59 ปี ร้อยละ 61.37 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ร้อยละ 49.71 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 0.06 ที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการประกอบอาชีพ เกษตรกร/ประมงมากที่สุด ร้อยละ 25.83 รองลงมาคือแรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 13.95

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
เพศ	
เพศหญิง	58.28
เพศชาย	41.72
สถานภาพ	
โสด	29.19
สมรส	51.07
หม้าย/อย่าร้าง/แยกกันอยู่	19.74
อายุ	
อายุน้อยกว่า 20 ปี	1.12
อายุระหว่าง 20-59 ปี	61.37
อายุ 60 ปีขึ้นไป	37.51
วุฒิการศึกษาสูงสุด	
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	49.71
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	11.46
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	16.07
อนุปริญญา/ปวส.	3.26
ปริญญาตรี	4.16
สูงกว่าปริญญาตรี	0.06
กำลังศึกษา	0.28

รายการ	ร้อยละ
การประกอบอาชีพ	
ว่างงาน	35.81
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	-
ลูกจ้างทำงานบ้าน	-
แรงงานรับจ้างทั่วไป	13.95
แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล	2.75
เกษตรกร/ประมง	25.83
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	2.69
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	1.88
ฟรีแลนซ์/อิสระ	5.36
ทำงานในภาคบริการ	2.75
กิจการภาคครอบครัว	1.13
ลูกจ้างทั่วไป	3.86

ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.29 มีอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว และร้อยละ 45.52 ไม่เคยทำงานหรือประกอบอาชีพมาก่อน มีเพียงร้อยละ 58.48 ที่เคยประกอบอาชีพมาก่อน โดยส่วนใหญ่ของผู้ที่เคยประกอบอาชีพมาก่อนร้อยละ 7.84 เคยเป็นพนักงานโรงงาน และเหตุผลสูงสุดที่ทำให้เปลี่ยนงานคือ ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ร้อยละ 14.42 รองลงมาคือ เกษียณอายุ/อายุมาก ร้อยละ 10.22

สำหรับด้านความต้องการทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการ ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 70.93 มีความต้องการทำงานในระบบ โดยแรงงานนอกระบบที่สำรวจส่วนมากจะทำงานในฐานะประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง ร้อยละ 26.51 รองลงมาคือลูกจ้าง ร้อยละ 20.93

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ

รายการ	ร้อยละ
ประกอบอาชีพหลักเพียงอย่างเดียว	78.29
ประกอบอาชีพรอง	0.52
ก่อนหน้าที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ประกอบอาชีพหรือไม่	
ไม่เคยทำงาน/ประกอบอาชีพมาก่อน	41.52
เคยทำงาน	58.48

รายการ	ร้อยละ
ข้าราชการ	0.07
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0.59
พนักงานบริษัทเอกชน	5.80
พนักงานโรงงาน	7.84
อื่นๆ	27.21
เหตุผลที่ทำให้ท่านเปลี่ยนงาน (เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)	
เกษียณอายุ/อายุมาก	10.22
ถูกเลิกจ้าง	1.34
ต้องการอิสระ	4.46
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย	0.63
ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า	14.42
มีปัญหาในที่ทำงาน	1.00
อื่นๆ	9.44
ท่านอยากทำงานในระบบหรือองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่	
อยาก	70.93
ไม่อยาก	29.07
ท่านทำงานในฐานะอะไร	
นายจ้าง	4.42
ลูกจ้าง	20.93
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	15.54
การรวมกลุ่ม	3.38
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	26.51
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	12.49
อื่นๆ	16.73

1.2) ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบ

(1) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า แรงงานนอกระบบมีรายได้รวมเฉลี่ยเท่ากับ 8,944 บาทต่อเดือน โดยคิดเป็นร้อยละ 48.88 ที่มีรายได้ 9,000-15,000 บาทต่อเดือน และมีจำนวนคนที่ร่วมใช้รายจ่ายจำนวน 2 คน และ 3 คน ร้อยละ 28.85 เท่ากัน ร้อยละ 71.52 ของแรงงานนอกระบบที่สำรวจมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจ ร้อยละ 90.17 มีภาระหนี้สิน ซึ่งส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินนอกระบบ

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ

รายการ	ร้อยละ
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง)	8,944
ต่ำกว่า 9,000 บาท	41.00
9,000 – 15,000 บาท	48.88
มากกว่า 15,000 บาท	10.11
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย	
1 คน	20.45
2 คน	28.85
3 คน	28.85
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	21.86
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่านเพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่	
เพียงพอ	28.48
ไม่เพียงพอ	71.52
ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่	
ไม่มี	68.85
มี	31.15
มี ในระบบ	6.24
มี นอกระบบ	90.17

ทั้งนี้จากการสำรวจรายได้จากการทำงาน (เพียงอย่างเดียว) ของแรงงานนอกระบบโดยเฉลี่ยมีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 5,718 บาทต่อเดือน ร้อยละ 45.84 ได้รับรายได้จากการทำงานเป็นรายงวด/รายครั้ง โดยร้อยละ 66.54 ระบุว่ารายได้จากการทำงานที่ได้รับมีความคุ้มค่า โดยส่วนที่ระบุว่าไม่คุ้มค่า เนื่องจากกำไรน้อย/รายได้น้อย เมื่อสอบถามถึงเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานในแต่ละวัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.36 ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย มีเพียง ร้อยละ 2.45 ที่ตั้งเป้าหมาย โดยผู้ที่ตั้งเป้าหมายส่วนใหญ่ทำงานได้สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมาย

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน)

รายการ	ร้อยละ
รายได้จากการทำงาน(เพียงอย่างเดียว)	5,718
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท	
รายชั่วโมง	1.78
รายวัน	11.49
รายสัปดาห์	7.77
รายเดือน	28.25
รายงวด/รายครึ่ง	45.84
อื่นๆ	4.39
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับมีความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่	
คุ้มค่า	66.54
ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก	33.16
ทำงานหนักเกินไป	4.16
กำไรน้อย/รายได้น้อย	26.58
รบกวนเวลาส่วนตัวมากเกินไป	0.89
อื่นๆ	1.60
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานแต่ละวันของท่านคือ	
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	97.36
ตั้งเป้าหมาย	2.45
สำเร็จ	2.19
ไม่สำเร็จ	0.26

(2) ด้านสังคม พบว่า แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.94 มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ รองลงมาคืออาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 38.10 ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 98.78 อยู่ในสังคมอย่างสงบสุขไม่มีปัญหาทะเลาะและขัดแย้งกับใคร มีเพียงร้อยละ 0.07 ที่มีปัญหาเรื่องงานกับเรื่องส่วนตัว

ตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม

รายการ	ร้อยละ
สภาพความเป็นอยู่	
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ	43.94
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	2.94
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	38.10
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	3.90
อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้	1.67
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	9.41
อื่นๆ	0.04
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่	
ไม่มี	99.78
มี	0.07
เรื่องงาน	-
เรื่องส่วนตัว	0.07
อื่นๆ	99.93

(3) ด้านสุขภาพ พบว่า แรงงานนอกระบบ ร้อยละ 99.96 มีสภาพร่างกายปกติ มีเพียง ร้อยละ 0.04 ที่มีความพิการ และจากการสำรวจแรงงานนอกระบบ โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 99.85 ไม่มีโรคประจำตัว และกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ร้อยละ 4.32 ซึ่งร้อยละ 96.55 ของผู้มีปัญหา ระบุว่าปัญหาสุขภาพนั้น คือการเกิดความปวดเมื่อยจากการทำงาน

ตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ

รายการ	ร้อยละ
สภาพร่างกาย	
ปกติ	99.96
พิการ ประเภทความพิการ	0.04
การมองเห็น	-
การได้ยิน	-
การเคลื่อนไหว	-
อื่นๆ	-
มีบัตรประจำตัวคนพิการ	-
ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	-
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่	
มี	0.15
ไม่มี	99.85

รายการ	ร้อยละ
การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่	
ไม่มี	95.68
มี อย่างไร	4.32
เครียด	2.59
ปวดเมื่อย	96.55
อื่นๆ	0.86

(4) ด้านความปลอดภัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 99.37 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน สำหรับด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจากการทำงาน ส่วนใหญ่แล้วไม่เคยประสบเหตุการณ์ มีเพียงร้อยละ 0.30 ที่เคยประสบเหตุการณ์จากสาเหตุอื่นๆ

ตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย

รายการ	ร้อยละ
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง	
ไม่เคยรับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน	99.37
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	0.63
เคย และต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	-
ในเวลาทำงาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่	
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	97.70
เคยประสบเหตุการณ์	0.30
ลัทธิภัย	-
จี้/ปล้น	-
อื่นๆ	-

(5) ด้านสภาพแวดล้อม พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจร้อยละ 53.75 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด อยู่ในด้านบริเวณที่อยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค

ตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม

หน่วย : ร้อยละ

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค	0.07	0.07	15.35	30.74	53.75
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม	0.11	0.41	16.73	29.37	53.38
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความปลอดภัยจากยาเสพติดและอาชญากรรม	0.11	0.22	19.55	30.04	50.07

ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่อาศัย อยู่ในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและ สวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่	0.11	0.48	18.62	32.90	47.88
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของถนนที่ดีหรือมีระบบ ขนส่งสาธารณะที่สะดวกต่อการเดินทาง	0.15	0.37	21.56	32.01	45.91
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการ สาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น	0.07	0.19	16.37	34.72	48.29

(6) ด้านการทำงาน พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจร้อยละ 80.56 ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องการไม่ได้รับสวัสดิการตามที่ตกลงไว้ ร้อยละ 16.21

ตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่มีปัญหา	80.56
ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงไว้	1.38
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	0.30
ชั่วโมงทำงานมากเกินไป	0.26
ไม่สามารถหยุดงานได้	1.78
ไม่มีสวัสดิการ	16.21
อื่นๆ	0.07
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน(รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด)	6 ชั่วโมง/วัน

(7) ด้านอื่น ๆ พบว่า ใน ๒๔ ชั่วโมงหรือ ๑ วันกลุ่มตัวอย่างมีการแบ่งสัดส่วนเวลางาน โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 6 ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ 8 ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 97.51 ของแรงงานนอกระบบที่ทำการสำรวจ มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่นๆ ร้อยละ 96.88 ระบุว่าไม่มีเวลาว่างกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ โดยผลจากการสำรวจส่วนใหญ่แล้ว ร้อยละ 98.81 ไม่เคยโดนคุกคามหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน

ตารางที่ 10 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ

รายการ	ชั่วโมง/ร้อยละ
ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่างเวลาว่างกับเวลาส่วนตัว และเวลาอื่น ๆ อย่างไร	
เวลาว่าง	6
เวลาพักผ่อน/นอน	8
เวลาส่วนตัว	7
เวลาอื่นๆ	2
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากการทำงาน (ตามที่ท่าน แบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่	

รายการ	ชั่วโมง/ร้อยละ
มี	97.51
ไม่มี	1.60
งานที่ท่านทำ มีเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว	
เหมาะสมเพียงพอ	96.88
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	3.12
ท่านเคยโดนตู่ถูก / ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่	
ไม่เคย	99.81
เคย	0.26

1.3) ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบพบว่าแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 67.66 มีเพียงร้อยละ 23.09 ที่ได้รับความคุ้มครอง ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 99.03 มีเพียงร้อยละ 0.82 ที่เป็นสมาชิก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านแรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ร้อยละ 99.37 ตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ	
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้รับความคุ้มครอง	67.66
ผู้ประกันตน ม.39	1.52
ผู้ประกันตน ม.40	3.23
เบี้ยความพิการ	0.04
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	23.09
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	21.38
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	99.37
กองทุนหมู่บ้าน	0.82
กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	0.04
กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	-
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง /รวมกลุ่มดำเนินการ	
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	-
ไม่ได้เป็นสมาชิก	-
การทำประกันชีวิต	-
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	-

รายการ	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่าง ๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่ได้เป็นสมาชิก	-
OTOP	-
วิสาหกิจชุมชน	-
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	-
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	-
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	-
กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล	-
กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-

1.4) ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานนอกระบบ มีความพร้อมในการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 67.96 แต่มีความพร้อมในระดับน้อยที่สุดในเรื่องการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่านและเขียนได้อย่างดี ร้อยละ 20.48 ในขณะที่แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจส่วนใหญ่ไม่สามารถใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ) ร้อยละ 47.58

ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ

หน่วย : ร้อยละ

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	ไม่สามารถทำได้	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี (ภาษาไทย)	0.41	0.07	0.48	9.48	21.60	67.96
ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)	39.67	20.48	11.97	22.49	3.38	2.01
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	28.85	5.35	8.36	22.34	23.46	11.64
ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	47.58	14.09	10.56	16.28	6.17	5.32

สำหรับด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพนั้น พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล ร้อยละ 21.52 รองลงมามีความชำนาญในงานขาย ร้อยละ 8.88 และมีความชำนาญในงานช่างไม้ ร้อยละ 5.35

ตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม

รายการ	ร้อยละ
สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
งานไม้	5.35
งานปูน	0.63
งานอลูมิเนียม	0.74
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	0.30
ช่างซ่อม	5.02
งานสี	4.20
สาขาอาชีพไฟฟ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
งานไฟฟ้า	2.08
งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์	8.51
งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	1.15
สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
งานวาดภาพ	0.22
งานปั้น	0.07
งานออกแบบ	0.48
งานแกะสลัก	0.04
งานตัดเย็บ	0.37
งานเครื่องประดับ	0.07
งานถัก	0.07
สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
งานนวดแผนไทย	1.00
งานแม่บ้าน	1.41
งานประกอบอาหาร	1.78
งานต้อนรับ	3.31
งานขาย	8.88
งานรักษาความปลอดภัย	0.59
งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย	0.11
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
การใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล	21.52
งานเขียนโปรแกรม	1.56
งานตัดต่อวิดีโอ	2.16
กราฟฟิกดีไซน์	4.76

ทั้งนี้ เมื่อถามถึงประสบการณ์การเข้าร่วมอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงาน พบว่า มีเพียงร้อยละ 21.25 ที่เคยเข้าร่วมการอบรม ซึ่งส่วนใหญ่ เคยเข้าร่วมอบรมในเรื่องอาหาร และผู้ที่เคยเข้าร่วมร้อยละ 94.12 ระบุว่าได้นำไปใช้ต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงาน ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 63.01 ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม โดยผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมให้เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมเพราะไม่มีความสนใจที่จะเข้าอบรม

ตารางที่ 14 ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าร่วมอบรม

รายการ	ร้อยละ
ท่านเคยเข้าร่วมการอบรมในโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานหรือไม่	
เคยเข้าร่วมเกี่ยวกับเรื่องอะไร	
งานหัตถกรรม / งานฝีมือ	3.75
อาหาร	21.25
บริการ	2.50
งานช่าง	4.38
คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	2.50
เกษตร	97.50
หลังการอบรมท่านได้นำความรู้ไปต่อยอดหรือใช้ประโยชน์ในงานของท่านหรือไม่	2.50
ได้ใช้	94.12
ไม่ได้ใช้	5.88
ไม่เคยเข้าร่วม สาเหตุ	
ไม่สนใจเข้าร่วมงาน	63.01
ไม่มีเวลาเข้าร่วม	58.74
ไม่ทราบข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงาน	10.56
สถานที่จัดอบรม / โครงการอยู่ห่างไกล	6.69

1.5) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ

พบว่า ร้อยละ 89.78 ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหาด้านแรงงาน ส่วนที่ระบุว่ามีปัญหาด้านแรงงาน และมีความเห็นในระดับมากที่สุดในเรื่องการยังไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง ไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่างทัดเทียมแรงงานในระบบ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่องและไม่มีรายได้ที่มั่นคง และยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ

ตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ

รายการ	ร้อยละ
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน	
ไม่มีปัญหา	89.78
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	5.61
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	3.12
ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	3.42
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	2.19
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน	0.11
ไม่รู้สิทธิตามกฎหมาย	0.11
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.15
ค่าตอบแทน	4.24

ตารางที่ 16 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน

หน่วย : ร้อยละ

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	ระดับความคิดเห็น				
	น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง	-	0.30	9.63	21.97	68.10
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ	-	0.19	10.59	23.38	65.84
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครองและไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่างทัดเทียมแรงงานในระบบ	-	0.22	9.26	21.49	69.03

1.6) ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ

พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.82 เคยใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน มีเพียงร้อยละ 48.18 ที่ไม่เคยใช้บริการ ทั้งนี้ ผู้ที่เคยใช้บริการส่วนใหญ่เคยใช้บริการของสำนักงานจัดหางานจังหวัด ร้อยละ 25.35 และใช้บริการของสำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน ร้อยละ 27.70

ตารางที่ 17 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน

รายการ	ร้อยละ
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ไม่เคยใช้บริการ	51.82
สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน	27.70
สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว	25.35
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน	1.34
สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน	5.84
สถาบัน/สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	1.56

ทั้งนี้ แรงงานนอกระบบที่ได้รับการสำรวจมีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐมากที่สุด ในเรื่องทุนในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 55.58 รองลงมาคือต้องการหางานทำในประเทศ ร้อยละ 50.15 ตามลำดับ และไม่ต้องการความช่วยเหลือ มากที่สุดในเรื่องสนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 21.30

ตารางที่ 18 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ

หน่วย : ร้อยละ

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความต้องการความช่วยเหลือ (ร้อยละ)				
			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการหางานทำในประเทศ	14.24	-	17.17	-	2.45	14.20	50.15
ต้องการหางานทำในต่างประเทศ	0.15	-	-	4.31	2.49	14.76	46.91
ต้องการอาชีพเสริม	7.62	-	15.17	6.10	6.54	13.38	51.04
ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป	7.14	-	13.46	-	6.36	17.14	47.25
ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	7.36	-	16.47	5.61	6.13	16.13	47.92
ต้องการการรวมกลุ่มอาชีพ	7.58	-	14.24	7.70	7.14	16.62	46.39
ต้องการความคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน	12.49	-	15.91	3.83	3.61	16.13	47.73
ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย	12.53	-	14.31	5.76	3.53	16.91	46.58
แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	12.71	0.22	16.80	3.12	4.01	16.10	47.03
ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม	12.49	-	15.32	4.35	3.23	14.39	49.59
ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน	12.34	-	16.21	3.87	3.61	15.46	48.25
ทุนในการประกอบอาชีพ	7.06	-	13.53	4.98	2.83	15.54	55.58
ความต่อเนื่องในการทำงาน	13.16	-	16.06	2.94	3.79	15.80	47.81
สนับสนุนอาชีพเกษตรกรรม	21.30	-	14.24	4.31	5.46	17.03	37.40

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบตามกลุ่มอาชีพ

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ คือ แรงงานรับจ้างทั่วไป และเกษตรกรประมง ซึ่งข้อมูลผลการวิเคราะห์กลุ่มอาชีพกับข้อมูลทั่วไป พบว่า แรงงานรับจ้างทั่วไป เป็นเพศชาย ร้อยละ 30.11 และเพศหญิง ร้อยละ 69.89 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 51.61 มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 20-59 ปี ร้อยละ 98.21 โดยแรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ ร้อยละ 25.45 ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานมาก่อน มีเพียง ร้อยละ 74.55 ที่เคยทำงานมาก่อน และเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน ผู้ที่เคยทำงานมาก่อนส่วนใหญ่เห็นว่า ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า ร้อยละ 16.13 เมื่อสอบถามถึงความต้องการทำงานในระบบ แรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 87.81 มีความต้องการทำงานในระบบ และร้อยละ 93.55 ทำงานในฐานะลูกจ้าง เกษตรกร/ประมง เป็นเพศชาย ร้อยละ 31.12 และเพศหญิง ร้อยละ 68.88 ส่วนใหญ่ ร้อยละ 91.84 มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 20-59 ปี ร้อยละ 37.76 โดยแรงงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.64 ไม่เคยมีประสบการณ์ทำงานมาก่อน มีเพียงร้อยละ 22.36 ที่เคยทำงานมาก่อน และเหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงานเนื่องจากเกษียณอายุ/อายุมาก

ร้อยละ 8.83 ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.55 ต้องการงานในระบบ ซึ่งเกษตรกร/ประมงส่วนใหญ่ ร้อยละ 29.31 ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง

ตารางที่ 19 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
เพศ		
เพศหญิง	69.89	68.88
เพศชาย	30.11	31.12
สถานภาพ		
โสด	46.95	7.25
สมรส	51.61	91.84
หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.43	0.91
อายุ		
อายุน้อยกว่า 20 ปี	0.36	0.30
อายุระหว่าง 20 - 59 ปี	98.21	37.76
อายุ 60 ปีขึ้นไป	1.43	61.93
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	14.34	74.92
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	28.67	12.99
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	45.16	11.18
อนุปริญญา/ปวส.	10.35	0.91
ปริญญาตรี	1.08	-
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
กำลังศึกษา	-	-

ตารางที่ 20 ข้อมูลทั่วไปของแรงงานนอกระบบด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
ประกอบอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว	97.49	97.89
ประกอบอาชีพรอง	2.15	1.21
ก่อนหน้านี้ที่ท่านทำงานในปัจจุบันท่านเคยทำงาน/ ประกอบอาชีพหรือไม่		
ไม่เคยทำงาน	25.45	77.64
เคยทำงาน	74.55	22.36
ข้าราชการ	-	-
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0.36	-
พนักงานบริษัทเอกชน	2.15	0.30

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
พนักงานโรงงาน	2.15	1.81
อื่นๆ	69.89	20.24
เหตุผลที่ทำให้เปลี่ยนงาน(เฉพาะผู้ที่ตอบเคยทำงานมาก่อน)		
เกษียณอายุ/อายุมาก	1.43	4.83
ถูกเลิกจ้าง	4.66	0.91
ต้องการอิสระ	2.15	2.42
สภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวย	0.72	0.30
ค่าจ้าง/รายได้ไม่คุ้มค่า	16.13	0.91
มีปัญหาในการทำงาน	2.51	1.51
อื่นๆ	46.95	11.48
ท่านอยากทำงานในระบบหรืองานองค์กรที่มีระบบสวัสดิการหรือไม่		
อยาก	87.81	78.55
ไม่อยาก	12.19	21.45
ท่านทำงานในฐานะอะไร		
นายจ้าง	-	2.42
ลูกจ้าง	93.55	2.42
ลูกจ้างทำงานหลายเจ้า	4.66	1.81
การรวมกลุ่ม	-	-
ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	0.36	25.08
ช่วยธุรกิจครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง	0.36	29.31
อื่นๆ	1.08	1.29

2.2) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลคุณภาพชีวิต

(1) ด้านเศรษฐกิจ

แรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 88.89 มีรายได้ตั้งแต่ 9,000-15,000 บาทโดยเฉลี่ยมีรายได้รวม 11,101 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 11,101 บาทต่อเดือน ซึ่งร้อยละ 63.44 มีผู้ร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ จำนวน 3 คน ร้อยละ 81.36 ของแรงงานรับจ้างทั่วไประบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย มีภาระหนี้สิน ร้อยละ 72.40 มีภาระหนี้สิน ส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบ ร้อยละ 93.07 ร้อยละ 79.21 ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน และค่าตอบแทนที่ได้รับนั้น มีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ ร้อยละ 78.85 ส่วนร้อยละ 21.15 ระบุว่าไม่คุ้มค่า ร้อยละ 97.85 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานแต่ละวัน มีเพียงร้อยละ 1.79 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ซึ่งร้อยละ 1.43 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมายระบุว่าทำได้สำเร็จ

เกษตรกร/ประมง ร้อยละ 70.09 มีรายได้ต่ำกว่า 9,000 บาท

โดยเฉลี่ย มีรายได้รวม 5,945 บาทต่อเดือน ส่วนรายได้จากการทำงานเพียงอย่างเดียวอยู่ที่ 5,945 บาทต่อเดือน ซึ่งร้อยละ 54.98 มีผู้ร่วมใช้จ่ายจากเงินที่ได้ จำนวน ตั้งแต่ 4 คน ขึ้นไป ร้อยละ 92.45 ระบุว่ารายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ร้อยละ 19.03 มีภาระหนี้สิน ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.94 เป็นหนี้ใน

ระบบ โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 86.10 ได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานรายงวด/รายครั้ง และเห็นว่าค่าตอบแทนที่ได้รับไม่มีความคุ้มค่ากับงานที่ทำ ร้อยละ 51.06 และร้อยละ 48.34 ระบุว่าคุ้มค่า ร้อยละ 98.19 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จในการทำงานแต่ละวัน มีเพียงร้อยละ 1.81 ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งร้อยละ 1.81 ของผู้ที่ตั้งเป้าหมาย ระบุว่าทำได้สำเร็จ

ตารางที่ 21 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
รายได้รวมเฉลี่ย (รวมรายรับทุกช่องทาง)	11,101	5,945
ต่ำกว่า 9,000 บาท	7.17	70.09
9,000 – 15,000 บาท	88.89	26.59
มากกว่า 15,000	3.94	3.32
จำนวนคนที่ร่วมใช้จ่าย		
1 คน	8.60	2.42
2 คน	17.56	14.20
3 คน	63.44	28.40
ตั้งแต่ 4 คนขึ้นไป	10.39	54.98
โดยเฉลี่ยรายได้รวมของท่าน เพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่		
เพียงพอ	18.64	7.55
ไม่เพียงพอ	81.36	92.45
ท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่		
ไม่มี	27.60	80.97
มี	72.40	19.03
มี ในระบบ	93.07	91.94
มี นอกระบบ	5.45	1.61

ตารางที่ 22 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านเศรษฐกิจ (การทำงาน) จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
รายได้จากการทำงาน(เพียงอย่างเดียว)	10,146	1,318
งานที่ท่านทำอยู่ได้รับค่าตอบแทนในประเภท		
รายชั่วโมง	0.36	0.91
รายวัน	10.39	1.81
รายสัปดาห์	2.15	1.51
รายเดือน	79.21	3.93
รายงวด/รายครึ่ง	7.17	86.10
อื่นๆ	0.72	5.44
รายได้จากการทำงานที่ท่านได้รับมีความคุ้มค่าต่องานที่ท่านทำหรือไม่		
คุ้มค่า	78.85	48.34
ไม่คุ้มค่า เนื่องจาก	21.15	51.06
ทำงานหนักเกินไป	15.41	0.91
กำไรน้อย/รายได้น้อย	5.73	45.92
รบกวนเวลาส่วนตัวมากเกินไป	-	0.91
อื่นๆ	-	3.63
เป้าหมายความสำเร็จในการทำงานแต่ละวันของท่านคือ		
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	97.85	98.19
ตั้งเป้าหมาย	1.79	1.81
สำเร็จ	1.43	1.81
ไม่สำเร็จ	0.36	98.19

(2) ด้านสังคม

แรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่านชำระ ร้อยละ 45.16 รองลงมาคือ อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 38.35

เกษตรกร/ประมง ส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่านชำระ ร้อยละ 90.03 รองลงมาคือ อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 6.65

ตารางที่ 23 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสังคม จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
สภาพความเป็นอยู่		
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ไม่ต้องผ่อนชำระ	45.16	90.03
มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง แต่อยู่ระหว่างผ่อนชำระ	3.94	1.81
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา ญาติ พี่น้อง	38.35	6.65
อาศัยอยู่กับผู้อื่น (เช่น เพื่อน คนรู้จัก เป็นต้น)	1.79	0.91
อาศัยในบ้านพักที่หน่วยงานจัดให้	0.72	-
เช่าบ้าน/เช่าที่อยู่อาศัย	10.04	0.60
อื่นๆ	-	-
งานของท่านมีปัญหา ทะเลาะ ขัดแย้งบ้างหรือไม่		
ไม่มี	100.00	100.00
มี	-	-
เรื่องงาน	-	-
เรื่องส่วนตัว	-	-
อื่นๆ	-	-

(3) ด้านสุขภาพ

แรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติ ร้อยละ 100 จากกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงาน ส่วนใหญ่ระบุว่าเกิดจาก ความปวดเมื่อย

เกษตรกร/ประมง ส่วนใหญ่แล้วมีสภาพร่างกายปกติ ร้อยละ 100 จากกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาสุขภาพจากการทำงานระบุว่าเกิดจากความปวดเมื่อย

ตารางที่ 24 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสุขภาพ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
สภาพร่างกาย		
ปกติ	100.00	100.00
พิการ ประเภทความพิการ	-	-
การมองเห็น	-	-
การได้ยิน	-	-
การเคลื่อนไหว	-	-
อื่นๆ	-	-
มีบัตรประจำตัวคนพิการ	-	-
ไม่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	-	-

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
ท่านมีโรคประจำตัวหรือไม่		
มี	-	-
ไม่มี	100.00	100.00
การทำงานของท่านทำให้มีปัญหาสุขภาพหรือไม่		
ไม่มี	93.91	87.88
มี อย่างไร	6.09	12.12
เครียด	-	-
ปวดเมื่อย	100.00	100.00
อื่นๆ	-	-

(4) ด้านความปลอดภัย

แรงงานรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 98.92 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน มีเพียงร้อยละ 1.08 ที่เคยได้รับบาดเจ็บจากการทำงานแต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล

เกษตรกร/ประมง ร้อยละ 98.49 ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน มีเพียงร้อยละ 1.51 ที่เคยได้รับบาดเจ็บจากการทำงานแต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล

ตารางที่ 25 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านความปลอดภัย จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
ตั้งแต่เริ่มทำงานหลักที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบัน ท่านได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงานจำนวนกี่ครั้ง		
ไม่เคยรับบาดเจ็บจากการปฏิบัติงาน	98.92	98.49
เคย แต่ไม่ต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	-	-
เคย และต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาล	1.08	1.51
ในเวลาทำงาน ท่านเคยประสบเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินบ้างหรือไม่		
ไม่เคยประสบเหตุการณ์	99.98	98.19
เคยประสบเหตุการณ์	-	-
ลักทรัพย์	-	-
จี้/ปล้น	-	-
อื่นๆ	-	-

(5) ด้านสภาพแวดล้อม

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป มีความพึงพอใจในเรื่องที่อยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 82.44

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมง มีความพึงพอใจในเรื่องที่อยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภคในระดับมากที่สุด ร้อยละ 45.02 และพึงพอใจในระดับน้อย เรื่องบริเวณที่อยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนาการและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุกคนที่อยู่ภายในพื้นที่ มีการจัดการปัญหาขยะน้ำเสียและมลพิษทางอากาศ อย่างเหมาะสม และมีความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น เท่ากัน ร้อยละ 1.51

ตารางที่ 26 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุด ในการสำรวจ 2 อาชีพ

หน่วย : ร้อยละ

ความพึงพอใจในด้านสิ่งแวดล้อม ของพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน	อาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีน้ำประปาที่มี คุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภค และบริโภค	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	3.23	14.34	42.44
	เกษตรกร/ประมง	-	0.30	22.66	32.02	45.02
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีไฟฟ้าใช้เพียงพอ ต่อความต้องการการใช้ไฟฟ้า	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	1.08	13.62	85.30
	เกษตรกร/ประมง	-	0.60	28.10	25.68	45.62
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีการจัดการ ปัญหาขยะน้ำเสียและมลพิษทาง อากาศ อย่างเหมาะสม	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	1.08	5.02	11.11	82.80
	เกษตรกร/ประมง	-	1.51	26.28	29.61	42.60
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความ ปลอดภัยจากยาเสพติดและ อาชญากรรม	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	6.09	12.90	81.00
	เกษตรกร/ประมง	-	1.21	33.53	22.66	42.60
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีพื้นที่สันทนา การและสวนสาธารณะเพียงพอต่อทุก คนที่อยู่ภายในพื้นที่	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	1.43	7.17	12.54	78.85
	เกษตรกร/ประมง	0.30	1.51	26.59	29.00	42.60
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีสภาพของ ถนนที่ดี หรือมีระบบขนส่งสาธารณะที่ สะดวกต่อการเดินทาง	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	1.08	10.04	17.56	71.33
	เกษตรกร/ประมง	0.60	0.91	32.33	24.17	41.99
บริเวณที่ท่านอยู่อาศัยมีความสะดวก ในการเข้าถึงบริการสาธารณะ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ เป็นต้น	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	6.09	13.62	80.29
	เกษตรกร/ประมง	-	1.51	25.68	29.61	43.20

(6) ด้านการทำงาน

แรงงานรับจ้างทั่วไป มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ คือการไม่มีสวัสดิการ ร้อยละ 33.69 ซึ่งระยะเวลาในการทำงานของอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป โดยเฉลี่ยอยู่ที่ 8 ชั่วโมงต่อวัน

เกษตรกร/ประมง มีปัญหาจากการประกอบอาชีพ คือการไม่มีสวัสดิการ ร้อยละ 5.14 ซึ่งระยะเวลาในการทำงานของอาชีพเกษตรกรโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 7 ชั่วโมงต่อวัน

ตารางที่ 27 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านการทำงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุด ในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
ปัญหาจากการประกอบอาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มีปัญหา	64.16	93.96
ไม่ได้รับค่าตอบแทนตามที่ตกลงไว้	0.36	0.30
ได้รับค่าตอบแทนล่าช้า	0.72	-
ชั่วโมงทำงานมากเกินไป	0.36	-
ไม่สามารถหยุดงานได้	1.43	0.91
ไม่มีสวัสดิการ	33.69	5.14
อื่นๆ	-	-
ระยะเวลาที่ท่านทำงาน (รวมทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริมทั้งหมด)	8 ชั่วโมง/วัน	7 ชั่วโมง/วัน

(7) ด้านอื่น ๆ

แรงงานรับจ้างทั่วไป ใน ๒๔ ชั่วโมงหรือ ๑ วัน มีการแบ่งสัดส่วน เวลางาน โดยเฉลี่ย 8 ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ 6 ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งกลุ่มแรงงานรับจ้างทั่วไปส่วนใหญ่ มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 98.57 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ และไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน ร้อยละ 97.45 และโดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 46.04 เห็นว่า ความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือบุตรหลานสำเร็จการศึกษา ส่วนอีกร้อยละ 1835 เป็นเจ้าของกิจการ

เกษตรกร/ประมง ใน 1 วันทำงาน มีการแบ่งสัดส่วนเวลางาน โดยเฉลี่ย 6 ชั่วโมงต่อวัน แบ่งอีกประมาณ 7 ชั่วโมงเพื่อพักผ่อน ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 100 มีเวลาสำหรับพักผ่อนหรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 99.40 ระบุว่ามีเวลางานกับเวลาส่วนตัวที่เหมาะสมและเพียงพอ และไม่เคยโดนดูถูกหรือไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงาน โดยกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 25.68 เห็นว่าความสำเร็จในชีวิตทำงานในอนาคตคือบุตรหลานสำเร็จการศึกษา ส่วนอีกร้อยละ 6.987 ไม่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

ตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของแรงงานนอกระบบด้านอื่น ๆ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่าง เวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
เวลางาน	8	6
เวลาพักผ่อน/นอน	7	7
เวลาส่วนตัว	7	7
เวลาอื่นๆ	2	1
ท่านมีเวลาพักผ่อนหรือทำกิจกรรม อื่นๆ นอกเหนือจาก การทำงาน(ตามที่ท่านแบ่งสัดส่วนไว้แล้ว) หรือไม่		

ใน 24 ชั่วโมงของวันทำงาน ท่านแบ่งสัดส่วนระหว่าง เวลางานกับเวลาส่วนตัวและเวลาอื่น ๆ อย่างไร	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
มี	98.57	100.00
ไม่มี	1.08	-
งานที่ท่านทำ มีเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอ ระหว่างเวลางานกับเวลาส่วนตัว		
เหมาะสมเพียงพอ	99.64	100.00
ไม่เหมาะสมเพียงพอ	0.36	-
ท่านเคยโดนดูถูก / ไม่ได้รับการยอมรับจากการทำงานหรือไม่		
ไม่เคย	97.49	99.40
เคย	1.08	0.30
อะไรคือความสำเร็จในชีวิตการทำงานในอนาคตของท่าน		
ไม่ได้ตั้งเป้าหมาย	11.51	67.98
รายได้เพิ่มขึ้น	8.99	1.21
เป็นเจ้าของกิจการ	18.35	-
ขยายกิจการ	0.36	0.60
ได้รับการยอมรับ/ยกย่อง	-	0.30
มีบ้าน/มีรถ	13.67	-
หมดภาระหนี้สิน	1.08	1.21
บุตรหลานสำเร็จการศึกษา	46.04	25.68
อื่นๆ	-	-

2.3) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลการได้รับการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม

แรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความคุ้มครอง ร้อยละ 99.28 และทั้งหมดไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ส่วนความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้นส่วนใหญ่จะไม่ได้เป็นสมาชิก มีเพียงร้อยละ 0.36 เป็นกองทุนหมู่บ้าน และ OTOP

เกษตรกร/ประมง ส่วนใหญ่ได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ร้อยละ 60.42 และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 97.89 มีเพียงร้อยละ 2.11 ที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ส่วนความคุ้มครองจากกองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชนนั้นส่วนใหญ่จะไม่ได้เป็นสมาชิก มีเพียงร้อยละ 0.06 ที่มีการทำประกันชีวิต และ ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ มีเพียง ร้อยละ 0.30 ที่เป็นสมาชิก OTOP ร้อยละ 5.74 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรปลูกพืช

ตารางที่ 29 ข้อมูลเกี่ยวกับการได้รับความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ		
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ ที่ท่านได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้รับความคุ้มครอง	86.02	33.84
ผู้ประกันตน ม.39	1.43	0.91
ผู้ประกันตน ม.40	0.72	0.91
เบี้ยความพิการ	-	-
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	1.08	60.42
เบี้ยสวัสดิการแห่งรัฐ	11.11	48.64
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาครัฐที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	99.28	97.89
กองทุนหมู่บ้าน	0.36	2.11
กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.)	-	-
กองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน	-	-
ความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่ดำเนินการด้วยตนเอง/รวมกลุ่มดำเนินการ		
กองทุนที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน ที่ท่านเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	-	-
การทำประกันชีวิต	-	0.60
กลุ่มสัจจะออมทรัพย์	-	-
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพต่างๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่ได้เป็นสมาชิก	-	99.70
OTOP	0.36	0.30
วิสาหกิจชุมชน	-	-
กลุ่มเกษตรกรปลูกพืช	-	5.74
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์	-	-
กลุ่มเกษตรกรทำประมงน้ำจืด	-	-
กลุ่มเกษตรกรทำประมงทะเล	-	-
กลุ่มเกษตรกรเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-

2.4) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความพร้อมและศักยภาพ

แรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่มีความพร้อมและศักยภาพในการใช้ภาษาไทยในระดับมาก ร้อยละ 49.46 แต่มีความพร้อมและศักยภาพน้อยที่สุดในด้านการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ) ร้อยละ 46.24

เกษตรกร/ประมง ส่วนใหญ่มีความพร้อมและศักยภาพในการใช้ภาษาไทยในระดับมากที่สุด ร้อยละ 51.66 แต่ไม่มีความพร้อมและศักยภาพในด้านภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ) ร้อยละ 90.03

ตารางที่ 30 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

หน่วย : ร้อยละ

ความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน	อาชีพ	ไม่ สามารถ ทำได้	ระดับความคิดเห็น				
			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาไทย)	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	-	3.58	49.46	46.95
	เกษตรกร/ประมง	0.60	-	0.60	10.57	36.56	51.66
ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้อย่างดี (ภาษาต่างประเทศ)	แรงงานรับจ้างทั่วไป	41.22	46.24	7.53	4.30	0.36	0.36
	เกษตรกร/ประมง	90.03	6.04	1.81	1.81	-	0.30
ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	แรงงานรับจ้างทั่วไป	3.94	6.45	8.24	23.30	55.20	2.87
	เกษตรกร/ประมง	73.11	6.65	5.14	9.06	6.04	-
ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชัน เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	แรงงานรับจ้างทั่วไป	68.46	7.53	11.83	8.96	2.51	0.72
	เกษตรกร/ประมง	90.33	3.32	2.42	3.32	0.60	-

ด้านทักษะความพร้อมหรือการมีความความชำนาญและมีศักยภาพในการทำงานในสาขาอาชีพ

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 13.36 ส่วนใหญ่ มีความชำนาญในงานปูน มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 2.51 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานไฟฟ้า มีทักษะในสาขาอาชีพศิลปะ ร้อยละ 0.72 ส่วนใหญ่ชำนาญในงานตัดเย็บ มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 7.53 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานขาย มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 1.08 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมง มีทักษะในสาขาอาชีพช่าง ร้อยละ 4.53 ส่วนใหญ่ มีความชำนาญในงานไม้มีทักษะในสาขาอาชีพไฟฟ้า ร้อยละ 2.72 และ 0.30 ตามลำดับ มีทักษะในสาขาอาชีพภาคบริการ ร้อยละ 3.02 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในงานรักษาความปลอดภัย มีทักษะในสาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ 0.91 ส่วนใหญ่มีความชำนาญในการใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล

ตารางที่ 31 ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมและศักยภาพของแรงงานนอกระบบด้านทักษะความพร้อม จำแนก ตามกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป และกลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมงน้ำจืด

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
สาขาอาชีพช่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	13.26	4.53
งานไม้	1.43	2.72
งานปูน	2.51	0.60
งานอลูมิเนียม	0.72	-
งานหล่อ/งานแม่พิมพ์	-	-
ช่างซ่อม	5.02	0.91
งานสี	2.51	0.91
สาขาอาชีพไฟฟ้า (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	4.30	0.30
งานไฟฟ้า	2.51	0.30
งานดูแลระบบคอมพิวเตอร์	-	-
งานซ่อมบำรุงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	1.79	-
สาขาอาชีพศิลปะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	0.72	-
งานวาดภาพ	-	-
งานปั้น	-	-
งานออกแบบ	-	-
งานแกะสลัก	-	-
งานตัดเย็บ	0.72	-
งานเครื่องประดับ	0.36	-
งานถัก	-	-
สาขาอาชีพภาคบริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	7.53	3.02
งานนัดแผนไทย	0.72	0.30
งานแม่บ้าน	1.79	1.21
งานประกอบอาหาร	2.87	0.91
งานต้อนรับ	1.08	0.30
งานขาย	3.23	0.30
งานรักษาความปลอดภัย	0.72	1.51
งานดูแลผู้สูงอายุและเด็กปฐมวัย	0.72	-
สาขาอาชีพเทคโนโลยีสารสนเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1.08	0.91
การใช้อินเทอร์เน็ตการสืบค้นข้อมูล	1.08	0.91
งานเขียนโปรแกรม	-	-
งานตัดต่อวิดีโอ	-	-
กราฟฟิคดีไซน์	-	-

2.5) การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลปัญหาด้านแรงงาน

แรงงานรับจ้างทั่วไป พบว่า ร้อยละ 89.96 ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหา

ด้านแรงงาน ส่วนที่ระบุว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า มีปัญหาเรื่องค่าตอบแทน ร้อยละ 5.73 การไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 5.02 ขาดทักษะฝีมือทั่วไปและขาดทักษะด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม ร้อยละ 1.43 เท่ากันตามลำดับ

เกษตรกร/ประมง พบว่า ร้อยละ 94.26 ของแรงงานนอกระบบไม่มีปัญหา

ด้านแรงงาน ส่วนที่ระบุว่ามีปัญหาด้านแรงงาน พบว่า มีปัญหาเรื่องการไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 5.14 ขาดทักษะฝีมือทั่วไปและขาดทักษะด้านเทคโนโลยีนวัตกรรม ร้อยละ 2.11 เท่ากัน ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ ร้อยละ 1.51 และค่าตอบแทน ร้อยละ 0.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 32 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านแรงงานของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
ปัญหาด้านแรงงานของท่านในปัจจุบัน		
ไม่มีปัญหา	89.96	94.26
ไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง	5.02	5.14
ขาดทักษะฝีมือทั่วไป	1.43	2.11
ขาดทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	1.43	2.11
ปัญหาด้านการรวมกลุ่มอาชีพ	1.08	1.51
ไม่มีความปลอดภัยในการทำงาน	0.36	-
ไม่รู้สิทธิตามกฎหมาย	0.36	-
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	0.36	-
ค่าตอบแทน	5.73	0.91

ตารางที่ 33 ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มอาชีพที่พบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

หน่วย : ร้อยละ

ประเด็นปัญหาแรงงานในปัจจุบัน	อาชีพ	ระดับความคิดเห็น				
		น้อยที่สุด 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มากที่สุด 5
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีงานทำอย่างต่อเนื่อง และไม่มีรายได้ที่มั่นคง	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	0.72	48.75	50.54
	เกษตรกร/ประมง	-	1.21	9.06	31.42	58.31
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่มีไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิตามกฎหมายของแรงงานนอกระบบ	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	1.43	49.10	49.46
	เกษตรกร/ประมง	-	0.60	9.67	34.44	55.29
แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่ ยังไม่ได้รับการคุ้มครอง และไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันทางสังคมอย่าทัดเทียมแรงงานในระบบ	แรงงานรับจ้างทั่วไป	-	-	0.72	48.75	50.54
	เกษตรกร/ประมง	-	0.60	7.25	31.12	61.03

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างกลุ่มอาชีพกับข้อมูลความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐ

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้บริการหน่วยงาน

สังกัดกระทรวงแรงงาน ร้อยละ 39.07 เมื่อถามถึงความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ พบว่า ต้องการทุนการประกอบอาชีพมากที่สุดร้อยละ 87.46 และส่วนใหญ่ร้อยละ 0.36 ไม่ต้องการความช่วยเหลือ ด้านต้องการอาชีพเสริม พัฒนาฝีมือทั่วไป พัฒนาทักษะฯ และทุนประกอบอาชีพ อย่างละเท่ากัน

กลุ่มอาชีพเกษตรกร/ประมง ส่วนใหญ่แล้วเคยใช้บริการหน่วยงานสังกัด

กระทรวงแรงงาน ร้อยละ 38.97 เมื่อถามถึงความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ พบว่า ต้องการทุนการประกอบอาชีพมากที่สุด ร้อยละ 35.25 และส่วนใหญ่ ร้อยละ 20.85 ไม่ต้องการความช่วยเหลือในด้านความต้องการหางานทำในต่างประเทศ

ตารางที่ 34 ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน จำแนกตามกลุ่มอาชีพพบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

รายการ	ร้อยละ	
	แรงงานรับจ้างทั่วไป	เกษตรกร/ประมง
หน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานที่ท่านเคยใช้บริการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่เคยใช้บริการ	39.07	38.97
สำนักงานแรงงานจังหวัด/ศูนย์บริการร่วมกระทรวงแรงงาน	28.67	56.19
สำนักงานจัดหางานจังหวัด/ศูนย์ข่าว	55.56	11.78
สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด/ศูนย์ความปลอดภัยในการทำงาน	0.36	0.60
สำนักงานประกันสังคมจังหวัด/ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน	0.72	1.51
สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	0.36	0.91

ตารางที่ 35 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐของแรงงานนอกระบบ จำแนกตามกลุ่มอาชีพพบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

หน่วย : ร้อยละ

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	อาชีพ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความคิดเห็น				
				น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการหางานทำในประเทศ	แรงงานรับจ้างทั่วไป	8.60	-	0.36	0.36	-	12.19	78.49
	เกษตร/ประมง	14.50	-	48.94	4.23	6.34	8.16	17.82
ต้องการหางานทำในต่างประเทศ	แรงงานรับจ้างทั่วไป	10.75	-	0.36	0.36	1.08	7.53	79.93
	เกษตร/ประมง	20.85	-	43.20	9.67	4.53	5.14	16.62
ต้องการอาชีพเสริม	แรงงานรับจ้างทั่วไป	0.36	-	0.36	1.43	8.60	8.60	80.65
	เกษตร/ประมง	3.32	-	42.60	14.80	11.78	7.55	19.94
ต้องการพัฒนาฝีมือทั่วไป	แรงงานรับจ้างทั่วไป	0.36	-	0.72	3.58	7.89	10.39	75.99
	เกษตร/ประมง	2.72	-	37.46	21.75	10.88	7.25	19.94

ความช่วยเหลือจากภาครัฐ	อาชีพ	ไม่ต้องการความช่วยเหลือ	ต้องการความช่วยเหลือ	ระดับความคิดเห็น				
				น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม	แรงงานรับจ้างทั่วไป	0.36	-	1.08	3.58	7.89	9.32	77.42
	เกษตรกร/ประมง	3.02	-	44.41	13.60	12.39	6.65	19.64
ต้องการรวมกลุ่มอาชีพ	แรงงานรับจ้างทั่วไป	1.43	-	1.08	2.87	8.96	10.04	75.63
	เกษตรกร/ประมง	2.24	-	40.18	17.52	12.69	7.85	19.34
ต้องการความคุ้มครองความปลอดภัยในการทำงาน	แรงงานรับจ้างทั่วไป	2.51	-	0.36	-	5.38	9.68	82.08
	เกษตรกร/ประมง	13.29	-	44.41	9.06	9.06	6.65	17.52
ต้องการความรู้ด้านกฎหมาย	แรงงานรับจ้างทั่วไป	2.51	-	1.08	0.36	6.09	7.89	81.72
	เกษตรกร/ประมง	13.60	-	41.69	14.20	7.55	5.14	17.82
แก้ไขสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงาน	แรงงานรับจ้างทั่วไป	2.51	-	0.36	-	8.24	8.60	80.29
	เกษตรกร/ประมง	14.20	-	47.43	7.85	7.55	5.74	17.22
ค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น/เป็นธรรม	แรงงานรับจ้างทั่วไป	2.87	-	0.36	-	5.02	7.89	82.08
	เกษตรกร/ประมง	12.99	-	43.50	10.88	6.95	7.55	17.52
ให้ข้อมูลข่าวสารด้านแรงงาน	แรงงานรับจ้างทั่วไป	2.51	-	0.36	0.72	4.66	12.19	79.21
	เกษตรกร/ประมง	12.99	-	45.92	9.97	7.55	6.04	17.52
ทุนในการประกอบอาชีพ	แรงงานรับจ้างทั่วไป	0.36	-	0.36	-	3.58	7.53	87.46
	เกษตรกร/ประมง	1.81	-	38.07	13.60	6.34	6.65	33.53
ความต่อเนื่องในการทำงาน	แรงงานรับจ้างทั่วไป	2.87	-	0.36	-	4.66	9.68	82.44
	เกษตรกร/ประมง	14.20	-	44.11	9.06	7.85	6.95	17.52
สนับสนุนอาชีพเกษตรกรกรม	แรงงานรับจ้างทั่วไป	7.17	-	1.08	0.72	8.60	9.32	73.12
	เกษตรกร/ประมง	2.72	-	38.67	9.67	6.04	6.34	35.25

3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ภาพรวม แรงงานนอกระบบที่ได้รับสวัสดิการมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย แต่แรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ดังตารางที่ 36 พบว่า แรงงานนอกระบบที่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 38.02 และ ร้อยละ 61.98 ตามลำดับ) แต่ในทางกลับกันกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการมีสัดส่วนของแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่าแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 25.94 และ 52.73 ตามลำดับ)

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างทั่วไป พบว่า กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายน้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก แต่เมื่อพิจารณาจากกลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการ พบว่ามีจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับรายจ่ายมากกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก

กลุ่มแรงงานเกษตรกร/ประมง พบว่า กลุ่มแรงงานที่ได้รับสวัสดิการมีจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมากกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก ในทางกลับกันเมื่อพิจารณากลุ่มแรงงานที่ไม่ได้รับสวัสดิการพบว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายมีจำนวนแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายน้อยกว่ากลุ่มแรงงานที่มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในสัดส่วนที่แตกต่างกันมาก

ในทางกลับกัน พบว่า กลุ่มอาชีพที่ได้รับสวัสดิการและมีรายได้เพียงพอ ได้แก่ กลุ่มอาชีพขายของเก่า คนขับรถรับจ้าง และแรงงานประมงพื้นบ้าน ส่วนกลุ่มอาชีพที่ไม่ได้รับสวัสดิการ และมีรายได้เพียงพอ ได้แก่ ผู้รับงานไปทำที่บ้าน แรงงานรับจ้างทั่วไป แรงงานรับจ้างทำเกษตรตามฤดูกาล เกษตรกร/ประมงน้ำจืด พ่อค้าแม่ค้า/หาบเร่แผงลอย ลูกจ้างทำงานบ้าน ฟรีแลนซ์/อิสระ/ขายของออนไลน์ เจ้าของกิจการขนาดเล็ก/กิจการของครอบครัว ทำงานในภาคบริการ และลูกจ้างทั่วไป

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์กลุ่มอาชีพด้วยปัจจัยด้านการมีสวัสดิการและปัจจัยด้านรายได้ที่เพียงพอกับ ค่าใช้จ่าย ตามกลุ่มอาชีพพบมากที่สุดในการสำรวจ 2 อาชีพ

กลุ่มอาชีพ	ได้รับสวัสดิการ			ไม่ได้รับสวัสดิการ		
	รายได้ เพียงพอ (1)	รายได้ไม่ เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1) - (2)	รายได้ เพียงพอ (1)	รายได้ไม่ เพียงพอ (2)	ผลต่าง (1) - (2)
ว่างงาน	36.73	63.27	-26.54	0.00	100.00	-100.00
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	-	-	-	-	-	-
ลูกจ้างทำงานบ้าน	5.45	94.55	-89.10	0.00	0.00	0.00
แรงงานรับจ้างทั่วไป	22.16	77.84	-55.68	11.70	88.30	-76.60
แรงงานรับจ้างทำการเกษตรตามฤดูกาล	16.67	83.33	-66.66	0.00	100.00	-100.00
แรงงานประมงพื้นบ้าน	57.14	42.86	14.28	0.00	0.00	0.00
เกษตรกร/ประมง	7.01	92.99	-85.98	17.65	82.35	-64.70
พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่/แผงลอย	17.61	82.39	-64.78	22.22	77.78	-55.56
คนขับรถรับจ้าง	100.00	0.00	100.00	100.00	0.00	100.00
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก/กิจการของครอบครัว	72.38	27.62	44.76	40.00	60.00	-20.00
ขายของเก่า	89.74	10.26	79.48	100.00	0.00	100.00
ฟรีแลนซ์/อิสระ/ขายของออนไลน์	28.43	71.57	-43.14	10.82	89.18	-78.36
ทำงานในภาคบริการ	27.66	72.34	-44.68	13.33	66.67	-53.34
กิจการภาคครอบครัว	29.63	70.37	-40.74	40.00	60.00	-20.00
ลูกจ้างทั่วไป	26.32	73.68	-47.36	33.33	66.67	-33.34
อื่นๆ	33.33	66.67	-33.34	0.00	0.00	0.00
ภาพรวม	38.02	61.98	-23.97	25.94	52.73	-26.79

4) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ และวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่ม อาชีพ

จากการประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบ พบว่า แรงงานนอกระบบมีความพร้อมและศักยภาพในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.31 และมีความพร้อมและศักยภาพเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการใช้ภาษาไทยในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.60 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 1.87 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้และด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ในระดับ “พร้อมน้อย” ที่คะแนนเฉลี่ย 1.30 และ 1.26 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบตามกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีความพร้อมและศักยภาพมากที่สุด คือ ฟรีแลนซ์/อิสระ (3.16) รองลงมา คือ กลุ่มคนขับรถรับจ้าง (3.01) ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีศักยภาพและความพร้อม โดยเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลุ่มอาชีพรับงานไปทำที่บ้าน (1.26)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในกลุ่มอาชีพ โดยพิจารณาจากจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในกลุ่มอาชีพ แต่ละกลุ่มอาชีพมากที่สุด คือ กลุ่มอาชีพฟรีแลนซ์/อิสระ พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพในการทำงาน โดยเฉลี่ยในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.16 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี ด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้น ข้อมูล ในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.87 และ 3.71 ตามลำดับ ความพร้อมและศักยภาพใน ด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 1.30, 1.26 ตามลำดับ

รองลงมาได้แก่ กลุ่มคนขับรถรับจ้าง พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพ ในการทำงานโดยเฉลี่ยในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 3.01 และมีความพร้อมและศักยภาพในด้าน การใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดีในระดับ “พร้อมมาก” ที่คะแนนเฉลี่ย 4.88 ความพร้อมและศักยภาพในด้านการใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ ในด้านการใช้ อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูล ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดีอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ที่คะแนนเฉลี่ย 2.58, 2.58 และ 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 37 ผลการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลศักยภาพและความพร้อมของแรงงานนอกระบบและ วิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มอาชีพ

อาชีพหลัก	ท่านใช้ภาษาไทยในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี	ท่านใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเป็นภาษาที่สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างดี	ท่านใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลได้อย่างดี (เทคโนโลยีสารสนเทศ)	ท่านใช้โปรแกรม/แอปพลิเคชันเพื่อเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ได้อย่างดี	ระดับความคิดเห็น
ว่างงาน	4.11	1.16	1.54	1.20	2.00
ผู้รับงานไปทำที่บ้าน	4.73	0.09	0.10	0.12	1.26
ลูกจ้างทำงานบ้าน	-	-	-	-	-
แรงงานรับจ้างทั่วไป	4.43	0.71	0.28	0.77	2.30

อาชีพหลัก	ท่านใช้ภาษาไทย ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ดี	ท่านใช้ ภาษาต่างประเทศ เพื่อเป็นภาษาที่ สองในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ได้ดี	ท่านใช้ อินเทอร์เน็ต ในการสืบค้น ข้อมูลได้ดี (เทคโนโลยี สารสนเทศ)	ท่านใช้โปรแกรม/ แอปพลิเคชันเพื่อ เป็นช่องทางใน การสร้างรายได้ ได้ดี	ระดับ ความ คิดเห็น
แรงงานรับจ้าง ทำการเกษตรตามฤดูกาล	4.41	1.41	1.63	0.74	2.05
แรงงานประมงพื้นบ้าน	4.43	1.14	1.71	1.00	2.07
เกษตรกร/ประมงน้ำจืด	4.37	0.20	0.68	0.16	1.36
พ่อค้าแม่ค้า หาบเร่/แผงลอย	4.18	0.65	1.59	0.65	1.77
คนขับรถรับจ้าง	4.88	2.00	2.58	2.58	3.01
เจ้าของกิจการขนาดเล็ก	4.88	2.08	2.31	2.15	2.85
ขายของเก่า	4.93	2.20	2.15	2.58	2.96
ฟรีแลนซ์/อิสระ/ขายของ ออนไลน์	4.87	2.07	3.71	2.01	3.16
ทำงานในภาคบริการ	4.88	1.66	3.34	1.72	2.90
กิจการภาคครอบครัว	4.69	1.40	1.47	1.21	2.19
ลูกจ้างทั่วไป	4.95	2.17	3.22	1.61	2.99
อื่นๆ	4.33	0.00	1.67	1.00	1.75
รวม	4.60	1.26	1.87	1.30	2.31

โดยที่คะแนนระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมของกลุ่มตัวอย่างมีค่าอยู่ใน

ช่วงคะแนนระหว่าง 3.34 - 5.00 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมมาก

ช่วงคะแนนระหว่าง 1.67 - 3.33 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมปานกลาง

ช่วงคะแนนระหว่าง 1.00 - 1.66 หมายถึง แรงงานนอกระบบมีความพร้อมน้อย

5) ผลการจัดทำตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

คุณภาพชีวิตโดยรวมแรงงานนอกระบบของทั้ง 8 ด้านเท่ากับ 63.06 โดยแรงงานนอกระบบให้น้ำหนักกับคุณภาพชีวิตด้านสภาพแวดล้อมมากที่สุด (ร้อยละ 32.02) รองลงมาคือด้านศักยภาพ (ร้อยละ 21.77) และด้านเศรษฐกิจ (ร้อยละ 11.27) ตามลำดับ และให้น้ำหนักด้านการทำงานต่ำที่สุด (ร้อยละ 5.56) โดยให้คะแนนด้านสังคมมากที่สุด (65.44 คะแนน) รองลงมาคือคะแนนด้านสุขภาพ (64.97 คะแนน) และด้านอื่น ๆ (63.73 คะแนน) ตามลำดับ และให้คะแนนด้านสภาพแวดล้อมต่ำที่สุด (60.01 คะแนน)

ตารางที่ 38 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ

ด้าน	น้ำหนัก	คะแนน
ด้านเศรษฐกิจ	11.27	63.05
ด้านสังคม	7.54	65.44
ด้านสุขภาพ	6.84	64.97
ด้านความปลอดภัย	6.15	62.79
ด้านสภาพแวดล้อม	32.02	60.01
ด้านการทำงาน	5.56	62.62
ด้านศักยภาพ	21.77	61.89
ด้านอื่นๆ	8.84	63.73
รวม 8 ด้าน	63.06	